

Lovforslag nr. L 121. Fremsat den 17. november 2004 af minister for familie- og forbrugeranliggender (Henriette Kjær)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel

(adoptionssøgendes ret til dagpenge før modtagelsen af barnet)

§ 1

I lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, jf. lovbekendtgørelse nr. 761 af 11. september 2002, som ændret ved § 5 i lov nr. 1032 af 17. december 2002, lov nr. 1033 af 17. december 2002, lov nr. 372 af 28. maj 2003, § 3 i lov nr. 417 af 10. juni 2003, lov nr. 1153 af 19. december 2003, lov nr. 1201 af 27. december 2003 og lov nr. 282 af 26. april 2004, foretages følgende ændringer:

1. I § 14, stk. 1, ændres »stk. 4 og 5« til: »stk. 5 og 6«.

2. I § 14 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:
»Stk. 2. Til kommende adoptanter, der opholder sig i udlandet for at modtage et barn, ydes dagpenge i op til 4 uger før modtagelse af barnet. Retten til dagpenge efter 1. pkt. kan forlænges i op til 4 uger, hvis opholdet i udlandet før modtagelsen af barnet bliver længere end 4 uger af årsager, som ikke kan tilregnes den kommende adoptant.«

Stk. 2-9 bliver herefter stk. 3-10.

3. I § 14, stk. 2, der nu bliver stk. 3, ændres »stk. 3« til: »stk. 4«.

4. I § 14, stk. 4, der nu bliver stk. 5, ændres »stk. 2 og 3« til: »stk. 3 og 4«.

5. I § 14, stk. 5, der nu bliver stk. 6, ændres »stk. 2, 2. pkt.,« to steder til: »stk. 3, 2. pkt.,«.

6. I § 14, stk. 6, der nu bliver stk. 7, ændres »stk. 3« til: »stk. 4«.

7. I § 14, stk. 7, der nu bliver stk. 8, ændres »stk. 3« til: »stk. 4«.

8. I § 14, stk. 9, der nu bliver stk. 10, ændres »Beskæftigelsesministeren« til: »Ministeren for familie- og forbrugeranliggender«.

9. I § 14, stk. 9, der nu bliver stk. 10, ændres »stk. 4-7« til: »stk. 5-8«.

10. I § 15, stk. 2, ændres »§ 14, stk. 2« til: »§ 14, stk. 3«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2005.

Stk. 2. Kommende adoptanter, der opholder sig i udlandet den 1. januar 2005 for at modtage et barn, har ret til dagpenge med virkning fra 1. januar 2005.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Baggrund for lovforslaget

I forbindelse med behandlingen af lovforslag nr. L 47 om den fleksible barselorlov i foråret 2002 blev spørgsmålet om kommende adoptanters ret til barseldagpenge i den periode, hvor de kommende adoptanter opholder sig i afgiverlandet for at modtage barnet, rejst. På grund af tidspresset omkring lovforslaget tilkendegav beskæftigelsesministeren i betænkningen til lovforslaget, at der efterfølgende ville blive set nærmere på spørgsmålet, jf. betænkning af 13. marts 2002, L 47 – bilag 53.

Ifølge gældende ret kan der ydes dagpenge ved adoption i indtil 46 uger efter modtagelsen af barnet. Dagpengene ydes i de første 14 uger efter modtagelsen af barnet til en af de adopterende ægtefæller ad gangen. Inden for denne periode kan adopterende ægtefæller dog holde orlov med dagpenge samtidig i 2 sammenhængende uger, ligesom den ene adoptant kan vælge i denne periode forlods at bruge en del af den fælles barselorlov på 32 uger. Efter udløbet af den 14. uge efter barnets modtagelse har de adopterende ægtefæller tilsammen ret til orlov med dagpenge i 32 uger.

Lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel giver herved de adopterende de samme rettigheder til orlov med dagpenge, som biologiske forældre har efter fødslen af deres barn – dog med den forskel, at de første 14 uger efter modtagelsen af barnet ikke er beholdt den ene af adoptivforældrene.

En biologisk moder har før fødslen ret til orlov med dagpenge i 4 uger før forventet fødsel, jf. lovens § 12, stk. 1, om graviditetsorlov. I tilfælde, hvor fødslen først sker efter det forventede fødselstidspunkt, bliver perioden på de 4 uger imidlertid forlænget frem til fødslen.

I modsætning hertil har kommende adoptanter ikke en ret til orlov med dagpenge før modtagelsen af barnet. Kommende adoptanter, der tager til udlandet for at hente et barn, har i dag efter praksis ret til dagpenge

fra det tidspunkt, hvor de i udlandet har fået overdraget barnet. Dagpenge for denne periode går imidlertid fra i de 46 uger, som forældrene tilsammen har ret til dagpenge i efter modtagelse af barnet.

De fleste lande, der afgiver børn til adoption, stiller krav om, at de kommende adoptanter henter barnet i udlandet. I mange tilfælde vil de kommende adoptanter her skulle deltage i en retslig procedure, inden adoptionen formelt er gennemført. Herefter skal der skaffes pas og udrejsetilladelse til barnet. Denne proces vil normalt kunne afsluttes inden for 4 uger, men kan i visse tilfælde vare længere.

Lovforslagets indhold

Regeringen ønsker at forbedre kommende adoptanters rettigheder, når de opholder sig i afgiverlandet inden modtagelse af barnet.

Det foreslås derfor, at der i lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel indsættes en bestemmelse, så kommende adoptanter, der opholder sig i afgiverlandet med henblik på modtagelse af et barn, får ret til dagpenge i op til 4 uger. Hvis perioden i afgiverlandet af myndighederne er fastsat til at vare ud over 4 uger, eller hvis tidspunktet for modtagelsen bliver udskudt af myndighederne på stedet, efter at de kommende adoptanter er ankommet, vil der være mulighed for at forlænge dagpengeperioden yderligere i op til 4 uger, så der sammenlagt kan ydes dagpenge i 8 uger i alt før modtagelse af barnet. Et adoptivbarn opfattes som modtaget af adoptivforældrene, når myndighederne i afgiverlandet har givet tilladelse til, at forældrene kan rejse ud af landet med barnet.

Efter lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov m.v., § 7, stk. 1, 5. pkt., har adoptivforældre ret til fravær i overensstemmelse med § 14 i lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. En ret til dagpenge under ophold i udlandet før modtagelse af et adoptivbarn i udlandet vil således samtidig give ret til fravær fra arbejdet i denne periode.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

En gennemførelse af forslaget vil betyde øgede udgifter til dagpenge på 11,2 mio. kr. årligt.

Offentlig ansatte modtager i dag løn i en periode før modtagelsen af barnet. Efter forslaget vil offentlige arbejdsgivere kunne modtage dagpengerefusion i op til 8 uger og herved spare 3,7 mio. kr. årligt.

De samlede offentlige merudgifter ved forslaget skønnes således at være 7,5 mio. kr. årligt.

Kommunerne vil skulle administrere udbetaling af dagpenge før modtagelse af barnet, jf. § 11 i lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel.

Administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Arbejdsgivere, der udbetaler løn under fravær inden modtagelsen af barnet, vil kunne søge om refusion fra kommunen i henhold til de almindelige regler om anmodning om refusion. Arbejdsgiveren vil derfor som følge af lovforslaget få reduceret sine udgifter i forbindelse med fraværet.

Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

Forholdet i EU-retten

Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Høring

Lovforslaget har været sendt til høring i følgende organisationer m.v.:

DA, KL, LO, Akademikernes Centralorganisation, Amdsrådsforeningen, Centralorganisationernes Fællesudvalg, Ankestyrelsen, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Frederiksberg Kommune, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte, Københavns Kommune, Ledernes Hovedorganisation, Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger, Advokatsamfundet, Familiestyrelsen, Adoptionsnævnet, Adoption og Samfund, AC Børnehjælp, Dan-Adopt, Beskæftigelsesministeriet, Finansministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Vurderinger af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, amter og kommuner		7,5 mio. kr.
Administrative konsekvenser for stat, amter, og kommuner		Kommunerne administrerer udbetaling af dagpenge før modtagelse af barnet
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Besparelse for arbejdsgivere, der hidtil har udbetalt løn under et sådant fravær	
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Der er tale om en konsekvensrettelse som følge af nr. 2.

Til nr. 2

Der foreslås i § 14 indsat et nyt stk. 2, hvorefter der kan udbetales dagpenge ved adoption før modtagelsen

af barnet i op til 4 uger. Dagpenge kan ydes til kommende adoptanter, der opholder sig i udlandet før modtagelse af barnet. Hvis begge de kommende adoptanter opholder sig i udlandet, kan der ydes dagpenge til begge. Der kan ikke ydes dagpenge, når kommende adoptanter opholder sig her i landet. Ved opgørelse af perioden med dagpenge efter stk. 2 lægges udrejsedatoen samt den dag, hvor de formelle betingelser for at tage barnet ud af landet er opfyldt, til grund.

Såfremt afgiverlandet stiller som krav, at kommende adoptanter opholder sig i afgiverlandet i en periode, der ligger ud over 4 uger, vil der i henhold til bestemmelsens stk. 2, 2. pkt., være mulighed for at forlænge perioden med yderligere 4 uger. Der vil også være mulighed for at forlænge perioden med barseldagpenge med indtil 4 uger, hvis opholdet i afgiverlandet forlænges ud over det forventede på grund omstændigheder omkring adoptionen. Perioden, hvori der kan ydes dagpenge før modtagelse af barnet, kan maksimalt forlænges til 8 uger.

Der er kun ret til dagpenge ud over 4 uger før modtagelse af barnet, når forlængelse af opholdet skyldes, at de formelle betingelser for at tage barnet med hjem ikke er opfyldte. Opholder forældrene sig fortsat i udlandet, efter at de formelle betingelser for at tage barnet med hjem er opfyldte, fragår den periode, hvori der herefter ydes dagpenge, fra de 46 uger, hvori forældrene har ret til dagpenge efter modtagelsen af barnet.

Som følge af indsættelsen af et nyt stk. 2 bliver stk. 2-9 til stk. 3-10.

Til nr. 3-7

Der er tale om konsekvensrettelser som følge af nr. 2.

Til nr. 8

Ændring af bemyndigelsesbestemmelse, idet sager vedrørende barseldagpenge som følge af ressortomlægningen er overflyttet fra Beskæftigelsesministeriet til Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender.

Til nr. 9 og 10

Der er tale om konsekvensrettelser som følge nr. 2.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2005. Kommende adoptanter, der opholder sig i udlandet den 1. januar 2005 for at modtage et barn og endnu ikke har modtaget barnet, har ret til dagpenge med virkning fra den 1. januar 2005.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

I lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, jf. lovbekendtgørelse nr. 761 af 11. september 2002, som senest ændret ved § 5 i lov nr. 1032 af 17. december 2002, lov nr. 1033 af 17. december 2002, lov nr. 372 af 28. maj 2003, § 3 i lov nr. 417 af 10. juni 2003, lov nr. 1153 af 19. december 2003, lov nr. 1201 af 27. december 2003 og lov nr. 282 af 26. april 2004, foretages følgende ændringer i:

§ 14. Der kan ydes dagpenge ved adoption i indtil 46 uger efter modtagelsen af barnet, jf. dog stk. 4 og 5. Det er en betingelse, at de adoptionsundersøgende myndigheder bestemmer, at den adoptionssøgende eller den ene af de adoptionssøgende ægtefæller i en periode skal være i hjemmet.

1. I § 14, stk. 1, ændres »stk. 4 og 5« til: »stk. 5 og 6«.

2. I § 14 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Til kommende adoptanter, der opholder sig i udlandet for at modtage et barn, ydes dagpenge i op til 4 uger før modtagelse af barnet. Retten til dagpenge efter 1. pkt. kan forlænges i op til 4 uger, hvis opholdet i udlandet før modtagelse af barnet bliver længere end 4 uger af årsager, som ikke kan tilregnes den kommende adoptant.«

Stk. 2-9 bliver herefter stk. 3-10.

Stk. 2. Dagpenge til adoptionssøgende ægtefæller ydes i de første 14 uger efter modtagelsen af barnet til en af ægtefællerne ad gangen, bortset fra i 2 sammenhængende uger. Den anden af ægtefællerne har dog ret til at påbegynde dagpengeretten efter stk. 3 inden for de første 14 uger efter modtagelsen.

3. I § 14, stk. 2, der nu bliver stk. 3, ændres »stk. 3« til: »stk. 4«.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

Stk. 3. Efter udløbet af den 14. uge efter modtagelsen af barnet har de adoptionssøgende ægtefæller tilsammen ret til dagpenge i 32 uger indtil 46 uger efter modtagelsen.

Stk. 4. Retten til dagpenge i perioden efter stk. 2 og 3 kan uanset bestemmelsen i § 16 a, stk. 1, for en beskæftiget lønmodtager og en selvstændig erhvervsdrivende forlænges, når arbejdet genoptages delvis. Forlængelsen af perioden med ret til dagpenge kan ske med den tid, arbejdet genoptages. For en beskæftiget lønmodtager er det en betingelse, at der indgås aftale med arbejdsgiveren om forlængelse af perioden. Hvis lønmodtageren fratræder, inden den forlængede periode er holdt, er retten til dagpenge betinget af, at lønmodtageren indgår aftale med den nye arbejdsgiver om forlængelse af perioden. Retten til dagpenge under en forlænget periode kan ikke udnyttes, så længe den pågældende er ledig.

Stk. 5. Adoptionssøgende ægtefæller, der vælger at holde orlov indtil 54 uger efter modtagelsen af barnet, har tilsammen ret til dagpenge i 40 uger efter udløbet af den 14. uge efter modtagelsen, jf. dog stk. 2, 2. pkt. Beskæftigede lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende, der vælger at holde orlov i indtil 60 uger efter modtagelsen af barnet, har tilsammen ret til dagpenge i 46 uger efter udløbet af den 14. uge efter modtagelsen, jf. dog stk. 2, 2. pkt. Dagpengene efter 1. og 2. pkt. nedsættes, således at den samlede dagpengeudbetaling højst kan udgøre det beløb, der ville kunne udbetales for 32 uger.

Stk. 6. Den ene af de adoptionssøgende ægtefæller har ret til dagpenge, når den pågældende udskyder mindst 8 uger og højst 13 uger af den periode, der er nævnt i stk. 3, til senere afholdelse i en sammenhængende periode, inden barnet fylder 9 år. Denne ret til at modtage dagpenge under udskudt orlov gælder for beskæftigede lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende.

4. I § 14, stk. 4, der nu bliver stk. 5, ændres »stk. 2 og 3« til: »stk. 3 og 4«.

5. I § 14, stk. 5, der nu bliver stk. 6, ændres »stk. 2, 2. pkt.« to steder til: »stk. 3, 2. pkt.«.

6. I § 14, stk. 6, der nu bliver stk. 7, ændres »stk. 3« til: »stk. 4«.

Gældende formulering

Stk. 7. Adoptionssøgende ægtefæller har til sammen ret til dagpenge, hvis de udskyder op til 32 uger af den periode, der er nævnt i stk. 3, til senere afholdelse, inden barnet fylder 9 år. Denne ret til at modtage dagpenge under udskudt orlov gælder for beskæftigede lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende. For en beskæftiget lønmodtager er det en betingelse, at der indgås aftale herom med arbejdsgiveren. Hvis lønmodtageren fratræder, inden den udskudte dagpengeret er udnyttet, er retten til dagpenge betinget af, at lønmodtageren indgår aftale med den nye arbejdsgiver om den udskudte orlov. Denne ret til dagpenge kan ikke udnyttes, så længe den pågældende er ledig.

Stk. 8. Hvis barnet dør inden den 32. uge efter modtagelsen, har en af de adoptionssøgende ægtefæller ret til dagpenge i 14 uger efter barnets død.

Stk. 9. Beskæftigelsesministeren fastsætter nærmere regler om ret til dagpenge efter stk. 4-7.

§ 15. Hvis barnet er indlagt på sygehus, kan den periode, hvor der er ret til dagpenge, forlænges eller udsættes.

Stk. 2. Såfremt dagpengemodtageren ikke genoptager arbejdet, forlænges den periode, hvor der er ret til dagpenge, med indlæggelsesperioden, hvis indlæggelsen finder sted under de første 46 uger efter fødslen eller modtagelsen. Dagpengeperioden kan dog højst forlænges i 3 måneder. Retten til at forlænge dagpengeperioden gælder ikke faderens ret til dagpenge i 2 uger efter § 13, stk. 1, eller de adoptionssøgendes ret til samtidig at modtage dagpenge, jf. § 14, stk. 2.

Stk. 3. Hvis dagpengemodtageren fortsætter eller genoptager arbejdet ved indlæggelsen, udsættes retten til dagpenge for den resterende periode. Det er en betingelse, at den pågældende ophører med arbejdet ved udskrivelsen, og at udskrivelsen finder sted inden 60 uger fra fødslen eller modtagelsen.

Lovforslaget

7. I § 14, stk. 7, der nu bliver stk. 8, ændres »stk. 3« til: »stk. 4«.

8. I § 14, stk. 9, der nu bliver stk. 10, ændres »Beskæftigelsesministeren« til: »Ministeren for familie- og forbrugeranliggender«.

9. I § 14, stk. 9, der nu bliver stk. 10, ændres »stk. 4-7« til: »stk. 5-8«.

10. I § 15, stk. 2, ændres »§ 14, stk. 2« til: »§ 14, stk. 3«.

Til lovforslag nr. L 121. Skriftlig fremsættelse (17. november 2004)

Familie- og forbrugerministeren (Henriette Kjær):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel (adoptionssøgendes ret til dagpenge før modtagelsen af barnet)

(Lovforslag nr. L 121).

I forbindelse med behandlingen af lovforslag nr. L 47 om den fleksible barselorlov i foråret 2002 blev spørgsmålet om kommende adoptanters ret til barseldagpenge i den periode, hvor de kommende adoptanter opholder sig i afgiverlandet for at modtage barnet, rejst. På grund af tidspresset omkring lovforslaget tilkendegav beskæftigelsesministeren i betænkningen til lovforslaget, at der efterfølgende ville blive set nærmere på spørgsmålet.

Der er indgået aftale mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne om at forbedre kommende adoptanters rettigheder, når

de opholder sig i afgiverlandet inden modtagelse af barnet.

Det foreslås derfor, at der i lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel indsættes en bestemmelse, så kommende adoptanter, der opholder sig i afgiverlandet med henblik på modtagelse af et barn, får ret til dagpenge i op til 4 uger. Hvis perioden i afgiverlandet af myndighederne er fastsat til at vare ud over 4 uger, eller hvis tidspunktet for modtagelsen bliver udskudt af myndighederne på stedet, efter at de kommende adoptanter er ankommet, vil der være mulighed for at forlænge dagpengeperioden yderligere i op til 4 uger.

Det foreslås, at ændringen får virkning fra 1. januar 2005.

Forslaget skønnes at medføre en merudgift for det offentlige på 7,5 mio. kr. årligt.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og bemærkningerne hertil, skal jeg på regeringens vegne anbefale forslaget til Tingets velvillige behandling.